

**RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – III. RAZRED
XXVI. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2021.)
ŽUPANIJSKA RAZINA**

Ispit ima 25 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka navedena je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja navedeni su u zagradi ili odvojeni kosom crtom.**

1. zadatak

- šibenskoga patricija te hrvatskoga humanista i erudita
- sredozemnoj i srednjoeuropskoj intelektualnoj kulturi
- Hrvatsko-Ugarskoga Kraljevstva do Papinske Države
- Bratovštine svetoga Jeronima
- poslijetridentskoj crkvenoj obnovi
- Rudolfa Drugoga Habsburškog

- **6 bodova**
- **Svaki u cijelosti točno napisan naziv vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar istoga naziva oduzima se samo 1 bod.**

2. zadatak

- *Rječnik pet najuglednijih europskih jezika* smatra se temeljem hrvatske leksikografije jer je prvi cjeloviti rječnik hrvatskoga jezika, ali i prvi oveći rječnik mađarskoga jezika. – **1 bod**
- Mnogi su se leksikografi preuzimajući građu Vrančićeva rječnika ili oponašajući njegov model oslonili na njega kao uzor. – **1 bod**
- Hrvatski je jezik zbog Vrančićeva *Rječnika* 1599. godine odabran kao najprikladniji od slavenskih jezika za poučavanje u isusovačkim kolegijima, tj. u ustanovama posvećenima obrazovanju. – **1 bod**
- Tada je osnovana Akademija hrvatskoga jezika u Rimu, na kojoj se u sklopu Rimskoga kolegija predavao hrvatski jezik. – **1 bod**

- **4 boda**
- **Svaka u cijelosti točno napisana rečenica vrijedi 1 bod. Za više pogrešaka unutar iste rečenice oduzima se samo 1 bod.**

3. zadatak

Opet su dobili zapečaćeno pismo od nepoznata podmićivača. Sumnjaju na vođu plaćeničkoga odreda, koji je poznat kao raspačavač krivotvorenoga novca.

- 4 boda
- Svaka u cijelosti točno napisana riječ vrijedi 1 bod. Za dvije pogreške unutar iste riječi oduzima se samo 1 bod.

4. zadatak

U Vjesniku se jučer mogla pročitati ispovijest uvrježene vijećnice koja zbog klevete tuži predsjednika Gradske skupštine.

- 4 boda
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

5. zadatak

Prezire holivudski glamur, analizira političko-ekonomski sustav Europske unije i u slobodno vrijeme izučava kačićmiošićevski stil hrvatske epike kasnoga 18. stoljeća.

- 3 boda
- Svaki točno napisan pridjev vrijedi 1 bod.

6. zadatak

– oduprijeti se
– prezreo
– zakleti se
– gibak
– spasilac

- 5 bodova
- Svaka točno napisana riječ vrijedi 1 bod.

7. zadatak

noću – prilog (vremenski prilog)
si – zamjenica (povratna zamjenica)
mnoga – pridjev
bezbrotu – imenica

- 4 boda
- Svaka točno određena vrsta vrijedi 1 bod.

8. zadatak

	<u>padež</u>	<u>broj</u>	<u>rod</u>
momče	akuzativ	jednina	srednji rod
ga	genitiv	jednina	srednji rod
mnoštvu	dativ	jednina	srednji rod
ih	akuzativ	množina	ženski rod

- 4 boda
- Svaka riječ kojoj su točno određeni i padež, i broj, i rod vrijedi 1 bod.
- Priznaju se i sve pravopisno točne kratice pojedinih gramatičkih kategorija.
Za padež: *A, G, D* ili *ak., gen., dat.* Za broj: *jd., sg.; mn., pl.* Za rod: *s. r., ž. r.*
- Priznaju se i broj i rod navedeni u genitivu, npr.: *jednine, srednjeg(a) roda.*

9. zadatak

Pred zgradom županijskoga suda jutros se okupilo šesnaest (šesnaestero) prosvjednika. Oko podneva sedmorica prosvjednika uhićena su jer su jajima gađala glavni ulaz.

- 2 boda
- Svaki točno napisan broj vrijedi 1 bod.

10. zadatak

Razrednica je obavijestila oca da joj je njegov sin ponovno slagao tvrdeći da se nije koristio mobitelom tijekom ispita.

- 2 boda
- Svaki točno napisan glagol s dopunom vrijedi 1 bod.

11. zadatak

- a) subjekt (izrečeni subjekt)
 - b) PO posljedice (priložna oznaka posljedice)
 - c) PO načina (priložna oznaka načina)
 - d) imenički (imenski, imenični, nesročni) atribut
 - e) neizravni (dalji, indirektni) objekt
 - f) PO uvjeta (priložna oznaka uvjeta; PO pogodbe, priložna oznaka pogodbe)
 - g) izravni (bliži, direktni) objekt
 - h) imenički (imenski, imenični, nesročni, prijedložni) atribut
- 8 bodova
 - Svaki točno određen član rečeničnoga ustrojstva vrijedi 1 bod.
 - Priložnoj oznaci, objektu i atributu mora se točno odrediti i vrsta za 1 bod.

12. zadatak

- a) VSR (višestruko složena, višestruko složena rečenica)
 - b) ZSR (zavisnosložena, zavisnosložena rečenica)
 - c) NSR (nezavisnosložena, nezavisnosložena rečenica)
 - d) JR (jednostavna, jednostavna rečenica)
 - e) RN (niz, rečenični niz)
- 5 bodova
 - Svaka točno određena rečenica vrijedi 1 bod.

13. zadatak

Slavko je plivač. / Plivač je.

- 1 bod

14. zadatak

Zec Mirko niti želi mrkvu niti batinu. / Zec Mirko niti želi mrkvu niti želi batinu.

- 1 bod

15. zadatak

a) Promislivši dobro o svemu₁ odluči igrati na sve ili ne igrati ni na što.

rastavna (rastavna nezavisnosložena, rastavna nezavisna rečenica)

b) Sadržavam i veznik tek₁ i veznik stoga₁ i veznik ili₁ i pet veznika i₂ no ti moraš precizno odrediti moju vrstu!

suprotna (suprotna nezavisnosložena, suprotna nezavisna rečenica)

- 4 boda
- Točno određenje vrste svake rečenice vrijedi 1 bod.
- Točno upisani zarezi u svakoj rečenici vrijede 1 bod.

16. zadatak

a) **posljedična**

b) **mjesna**

c) **subjektna**

d) **objektna**

e) **predikatna**

f) **namjerna**

g) **dopusna**

h) **vremenska**

i) **atributna**

j) **uzročna**

- 10 bodova
- Svaka točno određena rečenica vrijedi 1 bod.
- **Svaki odgovor može imati i sljedeće oblike, npr.:** posljedična zavisnosložena / posljedična zavisna / posljedična zavisnosložena rečenica / posljedična zavisna surečenica / posljedična rečenica / posljedična surečenica.

17. zadatak

Tko **li bi ga se** samo sjetio? Količina stvari toliko **je** velika da više ništa ne mogu pronaći. (Količina **je** stvari toliko velika da više ništa ne mogu pronaći.)

- 2 boda
- Svaka u cijelosti točno napisana rečenica vrijedi 1 bod.

18. zadatak

Globalizacija se čini nezaustavljivim procesom, ali javljaju se neslaganja oko toga ima li pozitivne učinke. **S jedne strane**, postoje oni koji tvrde da bolja povezanost zemalja osigurava bolje međukulturno razumijevanje i umanjuje mogućnost pojave sukoba. **Štoviše**, ističu da elektronička premreženost svijeta ojačava demokratska načela i jamči višu razinu ljudskih prava jer su informacije dostupnije i mogućnost je djelovanja ubrzana. **S druge strane**, neki globalizaciju smatraju negativnom pojavom ističući da manji narodi gube autohtonu kulturu pod pritiskom jezika i kultura najutjecajnijih zemalja. **Sve u svemu**, premda globalizacija ima niz potencijalno pozitivnih učinaka, potrebno je odgovarajućim mehanizmima zaštititi slabije ekonomije od izrabljivanja.

- 4 boda
- Svako točno uvršteno vezno sredstvo vrijedi 1 bod.

19. zadatak

Time mu je pošlo za rukom posve **potkopati** policijsku istragu. Neoprezni je istražitelj tako uspio još jednom **podbaciti**. Istražitelj se stoga pribojavao da bi ga policijski načelnik mogao **najuriti**. Za svoj se propust zasigurno namjerava **iskupiti** u sljedećoj istrazi.

- 4 boda
- Svaki točno uvršten, oblikovan i napisan glagol vrijedi 1 bod.

20. zadatak

c) flegmatičan

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

21. zadatak

d) stubokom

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

22. zadatak

b) tlapnja

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

23. zadatak

d) uz

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

24. zadatak

d) rezistentnost

- 1 bod
- Priznaje se i ako je slovo točnoga odgovora napisano na crtu u rečenici.

25. zadatak

a)	Autor zauzima antagonistički stav prema pristupu plastici i plastičnoj ambalaži kakav promiču organizacije civilnoga društva.	T
b)	Autor na pejorativan način prikazuje rezultate istraživanja znanstvenice Shelie Miller.	N
c)	Autor smatra da bi se popularni stavovi prema plastici mogli afirmativno odraziti na medicinu.	N
d)	Autor argumentira svoja stajališta oslanjajući se na empirijski pristup.	T
e)	Istraživanje Shelie Miller posve opovrgava stajalište da plastična ambalaža ima negativan utjecaj na okoliš.	N
f)	Istraživanje Shelie Miller u konzumerističkome svjetonazoru prepoznaje važan uzrok čovjekova štetnoga utjecaja na okoliš.	T
g)	Prema istraživanju Shelie Miller nerijetko se obezvređuje negativan učinak koji iscrpljivanje prirodnih izvora ima na okoliš.	T
h)	Istraživanje Shelie Miller potiče na holistički pristup problemu utjecaja na okoliš.	T

- 8 bodova
- Svaka ispravno određena tvrdnja vrijedi 1 bod.
- Priznaje se i ako je na crtu uz tvrdnju napisano *točno (točna)* ili *netočno (netočna)*.